



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/196/2003

PREFERENCJE PARTYJNE W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku grudnia, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 51% ankietowanych, o 1 punkt więcej niż na przełomie listopada i grudnia, a o 3 punkty mniej niż na początku ubiegłego miesiąca.

Grudniowy pomiar¹ preferencji partyjnych Polaków różni się jedynie nieznacznie od wyników poprzedniego sondażu na ten temat. Potwierdziła się dość już pokaźna przewaga, jaką w naszym rankingu uzyskała ostatnio PO. Na ugrupowanie to gotowa jest głosować ponad jedna czwarta zadeklarowanych wyborców mających sprecyzowane sympatie polityczne (26%), dokładnie tyle samo, ile na przełomie listopada i grudnia. Na drugim miejscu rankingu jest SLD, które chce poprzeć 17% potencjalnych uczestników głosowania (spadek o 1 punkt). Po raz kolejny Sojusz traci poparcie, osiągając przy tym wyjątkowo niskie notowania. Jednak koalicja rządowa jako całość w ciągu ostatnich dwóch tygodni nie straciła, wzrosło bowiem poparcie dla pozostającej w koalicji z SLD - Unii Pracy. W porównaniu z poprzednim badaniem UP zyskało 2 punkty i obecnie na ugrupowanie to jest gotowych głosować 4% potencjalnych wyborców mających określone sympatie polityczne.

Kolejne miejsca w naszym rankingu popularności partii politycznych zajmują Samoobrona (13% - wzrost o 1 punkt w stosunku do sondażu z przełomu listopada i grudnia) oraz PiS, którego wynik nie uległ zmianie (12%). Na dalszych miejscach są LPR (8%) i PSL (6%). W porównaniu z notowaniami sprzed dwóch tygodni oba ugrupowania minimalnie straciły (po 1 punkcie).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (163) przeprowadzono w dniach 5-8 grudnia 2003 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku grudnia, do parlamentu nie weszłyby KPEiR, którą chce poprzeć 3% wyborców (spadek o 2 punkty), oraz UW (3% - wzrost o 1 punkt). Jednoprocentowe poparcie uzyskały w tym miesiącu: RS, PPS oraz Rodzina-Ojczyzna.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	IV 2003	V 2003	VI 2003	VII 2003	VIII 2003	IX 2003	X 2003	XI 2003	XI/XII 2003	XII 2003
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	14	12	13	12	14	21	17	22	26	26
Sojusz Lewicy Demokratycznej	24	21	21	25	21	21	19	20	18	17
Samoobrona RP	17	13	14	10	12	9	10	14	12	13
Prawo i Sprawiedliwość	10	18	16	12	15	18	18	14	12	12
Liga Polskich Rodzin	9	10	8	9	6	7	10	6	9	8
Polskie Stronnictwo Ludowe	9	7	10	9	10	7	10	6	7	6
Unia Pracy	3	4	5	6	5	5	5	4	2	4
Unia Wolności	4	6	4	4	5	4	3	4	2	3
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	2	3	4	3	4	4	2	3	5	3
Ruch Społeczny / RS AWS	2	0	1	1	3	1	1	1	1	1
Polska Partia Socjalistyczna	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1
Rodzina-Ojczyzna	-	-	-	-	-	-	-	0	-	1
Inne	3	3	2	5	2	2	3	1	3	4
N=	465	497	526	403	338	464	423	449	389	382

***Uwaga:** W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

Na początku grudnia jedna czwarta zadeklarowanych wyborców (26%) nie wiedziałyby, na kogo oddać swój głos. W porównaniu z poprzednim pomiarem nieco wzrósł (o 4 punkty) odsetek wyborców deklarujących chęć wzięcia udziału w wyborach, ale nieumiejących wskazać partii, którą chcieliby poprzeć.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących udział w potencjalnych wyborach												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI/ XII	XII
	2003												
	w procentach												
Trudno powiedzieć	19	19	19	27	29	30	23	26	25	27	23	22	26

Deklaracje poparcia dla **PO** są tym częstsze, im wyższe jest wykształcenie ankietowanych - wśród tych, którzy legitymują się wyższym wykształceniem sięga 40%, podczas gdy wśród osób mających wykształcenie podstawowe jest wyraźnie niższe (10%). Ugrupowanie to jest zdecydowanie najpopularniejsze wśród wyborców mieszkających w największych i najmniejszych miastach (odpowiednio: 39% i 37%). Wyborowi PO sprzyjają prawicowe poglądy polityczne (36%), ale jednocześnie także nieuczestniczenie w praktykach religijnych (40%). Na tę partię częściej niż przeciętnie skłonne są głosować osoby o wyższym od średniego statusie materialnym. Platforma Obywatelska to najczęstszy wybór najmłodszych respondentów (33%) oraz wyborców w wieku od 45 do 54 lat (32%). W grupach społeczno-zawodowych ugrupowanie to osiąga wyższe niż przeciętnie poparcie wśród kadry kierowniczej i inteligencji oraz uczniów i studentów (po 46%), a także gospodyń domowych (43%) oraz pracowników fizyczno-umysłowych (40%).

Poparcie dla **SLD** jest obecnie uwarunkowane przede wszystkim lewicowymi poglądami politycznymi (54%). Częściej niż przeciętnie popierają to ugrupowanie młodzi, choć nie najmłodszy wyborcy (w wieku od 25 do 34 lat - 34%). Wyraźnie większą popularnością niż wśród pozostałych cieszy się Sojusz wśród wyborców z wykształceniem podstawowym (29%). Na SLD częściej niż inni chcą głosować zapowiadający udział w wyborach mieszkańcy miast średniej wielkości, liczących od 20 do 100 tys. ludności (25%). Spośród grup społeczno-zawodowych najchętniej chcą poprzeć SLD robotnicy wykwalifikowani (33%) oraz emeryci (25%) i renciści (27%).

Samoobrona jest ugrupowaniem popieranym najczęściej przez rolników (44%). Warto zauważyć, że popieranym obecnie wyraźnie częściej niż druga z tzw. partii chłopskich - PSL, które cieszy się poparciem 25% wyborców z tej grupy. Inaczej rzecz ujmując, zwolennicy Samoobrony to osoby pracujące w prywatnych gospodarstwach rolnych (47%). Częściej niż pozostali popierają ją także bezrobotni (31%). Więcej sympatyków Samoobrona ma szansę zyskać wśród mieszkańców wsi (22%), a także respondentów z wykształceniem podstawowym (21%) i zasadniczym zawodowym (24%). Częściej popierają ją osoby mogące mieć problemy z artikulacją swych interesów, czyli te, które nie umieją określić swoich poglądów politycznych (24%). Ugrupowanie to ma więcej zwolenników wśród osób najgorzej sytuowanych - mających najniższe dochody *per capita* i najgorzej oceniających swoją sytuację ekonomiczną (po 21%).

Sympatyków **PiS** częściej niż przeciętnie można spotkać wśród robotników, głównie niewykwalifikowanych (34%) niż wykwalifikowanych (20%), pracowników umysłowych niższego szczebla (21%) oraz osób pracujących na własny rachunek poza rolnictwem (20%); częściej też wśród mieszkańców dużych miast - powyżej 100 tys. ludności (21%). Głosowaniu na PiS sprzyjają również prawicowe poglądy polityczne (23%) oraz wysokie dochody - powyżej 800 zł na osobę w rodzinie (20%).



W ciągu ostatnich dwóch tygodni notowania poszczególnych ugrupowań politycznych w zasadzie się nie zmieniły. Wyniki sondażu z początku grudnia potwierdziły umocnienie się pozycji nowego lidera naszego rankingu - PO. Już w drugim pomiarze popularności partii politycznych odsetek zwolenników Platformy jest dość wyraźnie wyższy niż odsetek sympatyków SLD, przewyższa także liczbę potencjalnych wyborców całej koalicji rządowej SLD-UP.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI